

Uwagi Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych do projektu ustawy o emeryturach kapitałowych z zakładów ubezpieczeń emerytalnych.

(16 maja 2007r.)

Powszechne Towarzystwa Emerytalne zarządzają środkami gromadzonymi w II filarze systemu emerytalnego, w okresie ich akumulacji. Nie będą wypłacać przyszłych emerytur. Jednak w przekonaniu środowiska funduszy emerytalnych istnieją poważne powody, by w sprawie wypłat zabierać głos i oceniać propozycje rządowe. Dla towarzystw emerytalnych nie jest rzeczą obojętną, jaka będzie wysokość wypłacanych emerytur i czy przyjęte rozwiązanie wypłat będzie miało na wysokość tych emerytur wpływ pozytywny, czy negatywny. Otwarte Fundusze Emerytalne, wbrew wielu przedwczesnym ocenom, skutecznie pomnażają powierzone środki i społecznie ważne jest, by system wypłat nie okazał się mniej efektywny. Do wyrażania opinii uprawniają również doświadczenia towarzystw emerytalnych, w tym także negatywne, wiążące się z niektórymi rozwiązaniami prawnymi regulującymi funkcjonowanie rynku funduszy emerytalnych, które w praktyce nie sprawdziły się. Te doświadczenia pozwolą wiarygodnie ocenić, czy regulacje projektu, zaczerpnięte wprost z ustawy o funduszach emerytalnych sprawdzą się w odniesieniu do wypłat, czy też będą szkodliwe.

Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych po przeanalizowaniu projektu ustawy i konsultacjach z Powszechnymi Towarzystwami Emerytalnymi zrzeszonymi w IGTE zgłasza szereg uwag do proponowanych zapisów. W części pierwszej przedstawione są uwagi, które dotyczą konsekwencji przyjętej w projekcie koncepcji wypłaty emerytur kapitałowych, w części drugiej uwagi wynikające z aktuarialno-kosztowej analizy projektu, a w części trzeciej uwagi dotyczące szczegółowych zapisów zawartych w projekcie.

I.

Zgodnie z brzmieniem całej ustawy państwowy zakład emerytalny ma uprzywilejowaną pozycję w stosunku do prywatnych zakładów, co wydaje się niezgodne z art. 22 Konstytucji RP, który stanowi, iż wolność prowadzenia działalności gospodarczej może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny. Wprowadzenie uprzywilejowanej pozycji państwowego podmiotu naszym zdaniem ogranicza możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez podmioty prywatne.

Wynikające z projektu ustawy różnice między państwowym, a prywatnymi zakładami emerytalnymi polegają m.in. na tym, że Komisja Nadzoru Finansowego nie wydaje zgody na utworzenie zakładu państwowego, a jedynie Przewodniczący Komisji kontrasygnuje decyzję Prezesa Rady Ministrów o statucie takiego zakładu. Jest to niewątpliwie procedura mniej wymagająca od zastosowanych wobec zakładów prywatnych. Zakład państwowy nie podlega również przejęciu, połączeniu, ani przymusowej likwidacji. Już choćby z tego tytułu jest więc ułomnym, a zarazem uprzywilejowanym podmiotem rynkowym.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych, jako organ zarządzający państwowym zakładem emerytalnym, zwolniony jest z:

- obowiązku posiadania ratingu;
- obowiązku prowadzenia ubezpieczeń na życie przez pięć lat przed utworzeniem zakładu;
- badania sytuacji finansowej przy tworzeniu zakładu;
- rygorów przepisów antymonopolowych;
- ZUS nie podlega też rygorom wynikającym z przepisów o działalności ubezpieczeniowej oraz z przepisów dot. spółek akcyjnych.

Zwracamy uwagę, że państwowy zakład emerytalny będzie musiał być zwolniony z zakazu obrotu z podmiotami związanymi oraz obrotu papierami emitowanymi przez podmioty związane, bo inaczej nie mógłby kupować i posiadać obligacji Skarbu Państwa (art. 74 i 76 projektu).

Wyrażamy opinię, że wnikające z art. 81 ust.3 prawo Komisji Nadzoru Finansowego do kontroli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i prawo do nałożenia na ZUS kary w wysokości do 5 mln zł, które wynika z art. 92 nie wydaje się być równie łatwe w stosowaniu, jak w stosunku do zakładów prywatnych.

Proponowane zasady wyboru zakładu emerytalnego przez osoby przechodzące na emeryturę uprzywilejowują zakład zarządzany przez ZUS, gdyż:

- tylko ZUS dysponuje informacjami o populacji osób nabywających uprawnienia emerytalne, wnioskami emerytalnymi części z nich i danymi z lat ubiegłych, pozwalającymi oszacować strukturę wiekową i płciową osób, które w danym półroczu przejdą na emeryturę, co pozwala mu bardziej precyzyjnie niż zakładom prywatnym wyliczyć swoją ofertę;
- tylko ZUS zna dane osób, które złożyły wnioski emerytalne i kontaktuje się z nimi listownie, a z częścią jego pracownicy osobiście, co stwarza mu lepsze niż zakładom prywatnym możliwości argumentowania za przystąpieniem do zakładu państwowego;
- Członkowie OFE, którzy w okresie między 6 a 3 miesiącem przed przejściem na emeryturę nie wybiorą zakładu emerytalnego na mocy art. 56 ust 4 są przejmowani przez zakład państwowy, co ani nie jest zgodne z zasadami uczciwej konkurencji, ani nie ma uzasadnienia.

Podstawową cechą państwowego zakładu emerytalnego, wykluczającą jego uczciwą konkurencję z zakładami prywatnymi jest jednak charakter właściciela, nie zmuszonego przez mechanizmy rynkowe do osiągania zysku, co w połączeniu z faktem, iż ZUS nie jest spółką prawa handlowego i nie płaci niektórych podatków oraz nie ponosi niektórych kosztów stwarza poważne zagrożenie dumpingiem cenowym. Przy tym sam fakt, że ZUS jest finansowany z budżetu Państwa (a więc z podatków wszystkich obywateli) powinien być wystarczającym argumentem- by nie umieszczać tego rodzaju podmiotu w konkurencji z podmiotami stricte rynkowymi.

Ponadto zachowanie procedury zawierania z prywatnymi zakładami emerytalnymi umów emerytalnych za pośrednictwem ZUS oraz faktu, że prywatne zakłady emerytalne nie mogą prowadzić własnej akwizycji ani reklamy świadczonych przez nie usług, powoduje, naszym zdaniem, konflikt interesów po stronie ZUS.

Reasumując, korzystając z zagwarantowanych mu w ustawie przewag konkurencyjnych i mając obniżone ekonomiczne bariery dla swego działania, państwowy zakład emerytalny będzie miał warunki do monopolizowania rynku, co oznaczałoby ponowne przejęcie przez państwo całości odpowiedzialności za wysokość emerytur. W ocenie stabilności systemu emerytalnego oraz jego wpływu na stabilność finansów państwa wzrośnie więc waga ryzyka politycznego, którego zmniejszenie było jedną z ważnych zalet polskiej reformy emerytalnej.

Wobec powyższego, dajemy pod rozwagę wykreślenie państwowych zakładów emerytalnych z projektu tej ustawy. Prywatne zakłady emerytalne będą kontynuacją wprowadzenia w ramach reformy emerytalnej, jaka miała miejsce w 1999 roku prywatnych funduszy emerytalnych, jako alternatywy do systemu emerytur wypłacanych wyłącznie przez ZUS.

II.

Zastrzeżenie wzbudza sposób pobierania/zdefiniowania opłat pobieranych od składki (szczególnie na rzecz ZUS). Produkt oferowany przez Zakłady Ubezpieczeń Emerytalnych jest ubezpieczeniem ze składką jednorazową, zawartym na długi okres, więc jednorazowa względnie duża opłata od składki płaconej nie jest rozwiązaniem zapewniającym bezpieczną współmierność kosztów i przychodów. Opłaty powinny być pobierane bardziej adekwatnie do wielkości i czasu świadczenia usług – nie całe od składki – ale również częściowo od wypłacanych świadczeń. Bezpieczniejszym wzorcem byłaby opłata dla ZUE i ZUS rozłożona na dwie składowe: małą od składki jednorazowej (np. jako 20% proponowanej w ustawie jako opłaty od składki) i zasadniczą od świadczeń wypłacanych (np. jako 80% proponowanej w ustawie jako opłaty od składki) – taki wzorzec zapewniałby równomierne pokrywanie rzeczywiście ponoszonych kosztów przez opłaty. Większość kosztów ponoszona jest w trakcie wypłaty emerytur, a nie w chwili przyjęcia środków (emerytury są średnio wypłacane przez okres co najmniej kilkunastu lat).

Warto też zauważyć, że:

- Dzięki lepszemu dopasowaniu kosztów i przychodów w czasie unikamy części problemów związanych z zagwarantowaniem środków na koszty obsługi świadczeń w odległej przyszłości – tak ubezpieczyciela (ZUE) jak i dostarczenia świadczeń (ZUS).
- Wysokość opłat ponoszonych na rzecz ZUS nie została obniżona w porównaniu do obecnych rozwiązań dotyczących PTE. Z kolei opłaty pobierane na rzecz podmiotu zarządzającego są niższe niż rozwiązania dla PTE/OFE. Należy zauważyć, że opłaty dla ZUS za jednostkową transakcję są znacznie wyższe niż dla składek OFE - ze względu na znacznie większe kwoty przelewane jednym przelewem emerytury niż jedną składką do OFE.

Nie można również pominąć innych argumentów przeciwko opłacie jednorazowej. Pierwszy z nich jest argumentem społecznym. Uczestnictwo w publicznym, kapitałowym systemie emerytalnym w Polsce, z uwagi na realizowane cele społeczne, ma charakter obowiązkowy zarówno w fazie akumulacji środków emerytalnych (uczestnictwo w OFE), jak i w fazie dekulacji (konsumpcja oszczędności emerytalnych poprzez obowiązkowy zakup renty dożywotniej). Dlatego też, koszt nabycia renty dożywotniej powinien być rozłożony w czasie, a nie ponoszony jednorazowo, w momencie zakupu produktu. Opłata jednorazowa stawiałaby bowiem w gorszej sytuacji te osoby, które umierają wkrótce po zawarciu kontraktu z instytucją emerytalną, a faworyzowała osoby długowieczne.

Dla wyboru opłaty ważne są również doświadczenia innych państw. W żadnym z nich nie pobiera się zryczałtowanej składki, lecz wykorzystuje konstrukcję udziału w zyskach. Wydaje się, że Polska mogłaby stworzyć podobny system. Ponadto, należy zwrócić uwagę, iż taka konstrukcja opłaty oznacza równomierne w czasie obciążenie kosztami polisy rentowej emerytów, ponieważ opłaty maleją stopniowo w czasie, wraz ze zmniejszaniem się aktywów.

Argumentem przeciw opłacie jednorazowej jest także problem oszacowania wysokości tej opłaty za cały okres wypłacania renty dożywotniej, czego musiałaby dokonać firma ubezpieczeniowa. Średni czas wypłaty dla osoby 60-letniej, określony tzw. wartością aktuarialną renty, przy użyciu tablic typu unisex wynosi obecnie od 15 do 21 lat, w zależności od tego, czy przyjęta stopa techniczna wynosi 0% czy też 3%. Przy tak długim okresie wypłaty, szacowana wysokość opłaty jednorazowej jest bardzo wrażliwa na niewielkie nawet zmiany wartości w przyjętych do obliczeń zmiennych. Dlatego też firma ubezpieczeniowa musiałaby przyjąć szerszy margines bezpieczeństwa w swoich kwotowaniach, co wiązałoby się z wysokimi kosztami.

Projekt ustawy zawiera za wysoki poziom minimalnego kapitału gwarancyjnego. Tak wysoki poziom nie jest uzasadniony żadnymi wyliczeniami. Minimalny kapitał gwarancyjny powoduje zbędne zwiększenie kosztów zakładów emerytalnych a co za tym idzie całego systemu wypłat z II filaru. Wymagania stawiane przed towarzystwami ubezpieczeniowymi w ramach obecnych regulacji Marginesu Wypłacalności są wystarczające. Obniżenie kapitału gwarancyjnego mogłoby być połączone z rozłożeniem opłat w czasie.

Uważamy, że negatywne konsekwencje dla ubezpieczonego przyniesie planowany niski udział towarzystwa w wypracowanym zysku (wypracowanej nadwyżce), przy jednoczesnym ścisłym regulowaniu ceny (techniczna stopa jest narzucana, a możliwość modyfikacji tablic śmiertelności znacznie ograniczona). W sytuacji gdy ceny ubezpieczenia są ściśle regulowane, niski udział towarzystwa w wypracowywanym zysku może doprowadzić do bardzo bezpiecznej polityki inwestycyjnej i ograniczać inwestycje w instrumenty bardziej dochodowe (np. akcje) ale obciążone podwyższonym ryzykiem. W efekcie zwroty dla klientów mogą być niższe niż optymalne.

Wysoce problematyczny jest także niski udział towarzystwa w nieprecyzyjnie zdefiniowanej nadwyżce – ograniczonej do udziału w zysku z inwestycji. W takim przypadku nie ma możliwości efektywnego kompensowania ryzyka długowieczności stopami zwrotu z inwestycji. Przy jednoczesnym ścisłym regulowaniu ceny ubezpieczenia projekt ustawy ogranicza narzędzia skutecznego zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym w zakładzie ubezpieczeń emerytalnych. Rozwiązaniem może być albo zwiększenie udziału ubezpieczyciela w zysku albo oparcie dzielonego zysku na wyniku inwestycji i rzeczywistej długowieczności.

Propozycja wprowadzenia emerytury gwarantowanej w okresie 5 lat jest względnie tanim (ok. 4% wartości emerytury) zabiegiem łagodzącym protesty osób nie akceptujących faktu jednorazowego wydania oszczędności z II filaru za zakup emerytury. Problem polega tylko na tym że trudno dzisiaj ocenić koszt dodatkowy związany z antyselekcją czyli z faktem, iż emerytury takie będą na ogół wybierały osoby w gorszym, niż przeciętnie stanie zdrowia, co będzie powodowało dłuższe średnie trwanie życia (a więc niższe emerytury) osób wykupujących produkt bez okresu gwarantowanego.

Jeszcze trudniejsze do zaakceptowania są emerytury małżeńskie. Przede wszystkim dlatego, że powodują znaczne obniżenie poziomu świadczenia i wobec tego nie mogą być dyskutowane w oderwaniu od gwarancji minimalnej emerytury. Ponadto fakt wprowadzenia emerytur małżeńskich bardzo komplikuje zarówno proces podejmowania i realizacji decyzji ubezpieczonego jak też jego stosunki majątkowe, gdy tymczasem wydaje się, że skala wykorzystania tego produktu nie będzie duża. Wskazują na to proporcje między emeryturami małżeńskimi i indywidualnymi przedstawione niżej. Podano w nich relację w procentach poszczególnych emerytur do emerytury 65 letniego mężczyzny. Nie uwzględniono skutków antyselekcji, a te mogą być znaczne. Poniższe liczby należy więc interpretować wyłącznie jako mechaniczne przeliczenie średniego dalszego trwania życia na wysokość emerytury (obliczenia prowadzone były w zł i przyjęto techniczną stopę zwrotu na poziomie 2%).

Płeć i wiek	Tablice osobne		Tablice wspólne	
	Indyw.	Gwarant.	Indyw.	Gwarant.
K 60	68	67	75	73
K 65	80	78	88	85
M 65	100	96	88	85

Emerytury małżeńskie

Wiek małżonków	Tablice osobne	Tablice wspólne
60	64*	65
65	80**	76

* emeryturę wykupuje kobieta

** emeryturę wykupuje mężczyzna

Kierując się wysokością wypłacanych emerytur, a nie okresem ich wypłacania ubezpieczeni będą prawdopodobnie bardzo rzadko wybierali emerytury małżeńskie. Wprowadzając je tymczasem do systemu, bardzo go skomplikujemy. Będzie to też dodatkowe źródło antyselekcji. Z liczb wynika bowiem, że w małżeństwach w których obie osoby mają prawo do emerytury kobieta powinna kupić emeryturę indywidualną, a mężczyzna małżeńską gdyby stosowane były wspólne tablice dalszego trwania życia. Dla wyciąganych w tej dziedzinie wniosków istotne też bardzo jest oświadczenie rządu nie tylko co do emerytur minimalnych, ale też i co do rent rodzinnych gdyż produkt ten spełniał dotychczas funkcje przypisywane obecnie emeryturom małżeńskim.

W projekcie pominięto ważny problem możliwości wypłaty jednorazowej w sytuacji, gdy na rachunku w OFE zgromadzono tak małą kwotę, że jej wypłata dożywotnia byłaby pozbawiona sensu. Dotyczy to szczególnie kobiet w pierwszych latach wypłat. Rozwiązania tej kwestii można wzorować się na art. 129a ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, który przewiduje możliwość jednorazowej wypłaty środków, gdy ich wartość nie przekracza ustalonej wartości progowej, np. określonej wielokrotności średniej krajowej.

III.

Poniżej przedstawiamy uwagi do poszczególnych artykułów projektu ustawy:

1.

art. 1 projektu ustawy – pojęcie „funduszy” i „zakładów” zostało zdefiniowane w art. 4 tak więc proponujemy usunąć słowa „zwanymi dalej „funduszami”” i „zwanymi dalej „zakładami””.

2.

art. 2 ust. 1 i ust. 2 projektu ustawy oraz art. 51 i nast. projektu ustawy – zgodnie z ust. 2 tego przepisu emerytura kapitałowa jest wypłacana osobie, która zawarła umowę z zakładem emerytalnym. Z ust. 1 wynika, iż emerytura kapitałowa ta może być wypłacana małżonkowi ubezpieczonego. Zaś z brzmienia art. 51 i nast. projektu ustawy dotyczących trybu zawarcia umowy emerytalnej wynika, iż jedyną osobą zawierającą umowę z zakładem emerytalnym jest ubezpieczony. Tak więc jest to wewnętrzna sprzeczność tej ustawy.

3.

art. 2 ust. 3 projektu ustawy – proponujemy wykreślić słowa „zwanymi dalej „beneficjentami””. Nasza propozycja jest poparta tym, iż definicja beneficjenta jest zawarta w art. 4 projektu ustawy. Ponadto dajemy pod rozwagę, czy słowo/a beneficjent nie zastąpić słowem „uposażony”. Taka zmiana miałaby na celu ujednoczenie tego pojęcia z przepisami ubezpieczeniowymi.

4.

art. 4 pkt 1 proponowanej ustawy – brak dookreślenia, że beneficjentem może być tylko osoba fizyczna, na co pośrednio wskazuje art. 40 ust.4.

5.

art. 4 pkt 11 projektu ustawy – proponujemy ujednotlić nazewnictwo i zastosować definicję podmiotu powiązanego zawartą w Kodeksie spółek handlowych albo w ustawie o rachunkowości.

6.

art. 4 pkt 13 i pkt 18 – przepisy te zawierają odwołanie cykliczne (samo do siebie) tj. wypłata gwarantowana to wypłata świadczenia, natomiast świadczenie to m.in. wypłata gwarantowana.

7.

art. 4 pkt. 19 projektu ustawy – proponujemy zamienić nazwę tej wypłaty transferowej. Wypłata transferowa została zdefiniowana w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych. Tak więc użycie tej nazwy w ustawie w innym znaczeniu może wprowadzić zamęt pojęciowy.

8.

art. 12 projektu ustawy - proponujemy dodać zapis, iż zakłady emerytalne mogą używać skrótu „ZE”.

9.

art. 14 ust. 2 projektu ustawy – ponieważ w ustawie ustawodawca przewidział tylko tryb uzyskiwania zezwolenia na utworzenie zakładu emerytalnego i w konsekwencji tego rozpoczęcie działalności przez zakład, nie rozumiemy, dlaczego w tym przepisie jest wprowadzony obowiązek uzyskania jeszcze jednego zezwolenia, co do którego tryb uzyskania nie został nigdzie uregulowany. Co więcej, zwracamy uwagę, iż państwowy zakład emerytalny tego drugiego zezwolenia nie potrzebuje, ponieważ kontrasygnata przewodniczącego Organu Nadzoru zastępuje konieczność uzyskania dwóch zezwoleń (vide art. 16 ust. 4 projektu ustawy), co potwierdza naszą generalną tezę o nierówności państwowych zakładów emerytalnych i prywatnych zakładów emerytalnych.

10.

art. 15 ust. 1 pkt 4 projektu ustawy – ze względu na charakter umowy kapitałowej (brak elementu szkodowości) ten zapis wydaje się zbędny. Dlatego też proponujemy jego usunięcie.

11.

art. 15 ust. 3 projektu ustawy - należy w naszej opinii wykreślić. Elementy jakie powinien zawierać statut zakładu emerytalnego są już określone w projekcie ustawy.

12.

art. 16 ust. 7 projektu ustawy – proponujemy dodać zapis, iż na wniosek zakładu emerytalnego Organ Nadzoru może skrócić okres wejścia w życie zmiany statutu.

13.

art. 17 pkt 2 projektu ustawy – proponujemy usunąć ten zapis jako zapis dyskryminujący zakłady ubezpieczeń działające w danej grupie ubezpieczeń krócej niż 5 lat.

14.

art. 17 pkt 3 projektu ustawy – proponujemy dopisać po słowie „rejestr” słowo „przedsiębiorców”.

15.

art. 17 pkt 7 projektu ustawy – nie ma obowiązku uzyskania przez ubezpieczycieli ratingu renomowanej agencji ratingowej. Wobec powyższego zapis ten nie jest zgodny z art. 22 Konstytucji RP. Dlatego też proponujemy ten zapis skreślić.

16.

art. 17 pkt 8 projektu ustawy – nie widzimy jakie ratio legis leży u podstaw określenia kwoty środków własnych w równowartości 50.000.000 EURO, jeżeli właściwe przepisy dotyczące zakładów ubezpieczeń działających w grupie 4 działu I ubezpieczeń przewidują znacznie mniejsze środki własne. Proponujemy tę kwotę dostosować do kwoty środków własnych wymaganych dla zakładów ubezpieczeń oferujących produkty ubezpieczeniowe Działu I grupy 4.

17.

art. 17. pkt 9 projektu ustawy – „rodzaj ubezpieczenia” jest pojęciem nie zdefiniowanym i nie wynika z niego, iż chodzi tu o emeryturę kapitałową czy też wypłatę gwarantowaną. Dlatego też proponujemy ten zapis doprecyzować. Co więcej należy także się zastanowić nad ratio legis tego zapisu. Zwracamy uwagę, iż wysokość świadczenia (tj. emerytury kapitałowej czy też świadczenia gwarantowanego) może ulegać w świetle dalszych przepisów ustawy zmianom co pół roku.

18.

art. 18 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy – jest to zapis ogólny pozwalający Organowi Nadzoru bez skonkretyzowanych uprzednio przyczyn dowolnie odmówić wydania zezwolenia na utworzenie zakładu emerytalnego. Proponujemy aby ten zapis został doprecyzowany lub wykreślony.

19.

art. 18 ust. 2 pkt 3 projektu ustawy – taka sama uwaga jak w pkt 18 powyżej. Ponadto co ustawodawca ma na myśli używając pojęcia „powierzonych obowiązków”.

20.

art. 23 ust. 3 projektu ustawy – w tym miejscu w naszej opinii jest błąd i powinno być odniesienie do wniosku o wydanie zezwolenia na przejęcie zarządzania zakładem emerytalnym lub połączenie zakładów.

21.

art.. 25 ust. 4 projektu ustawy – proponujemy doprecyzować przypadki, kiedy Organ Nadzoru ma prawo wyznaczyć likwidatora.

22.

art. 25 ust. 5 projektu ustawy – w tym miejscu chodzi raczej o umowy emerytalne a nie umowy ubezpieczenia.

23.

art. 26 ust. 1 projektu ustawy – chyba chodzi o zezwolenie na utworzenie zakładu.

24.

art. 26 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy – proponujemy aby doprecyzować iż chodzi nie o jedno opóźnienie w wypłacie emerytur kapitałowych, ale długotrwałe opóźnienia.

25.

art. 26 ust. 1 pkt 3 projektu ustawy – proponujemy doprecyzować w jakim terminie zakład musi dokonać pokrycia niedoboru środków własnych. Ponadto zwracamy uwagę, iż pokrycie przez zakład niedoboru środków własnych jest niemożliwe ponieważ środki te wpłacane są przez zarządzającego.

26.

art. 29 ust. 1 projektu ustawy – powinno być „likwidator zakładu”

27.

art. 31 ust. 7 projektu ustawy – pojawia się nowe nigdzie nie zdefiniowane pojęcie Centralny Rejestr Otrzymujących Emerytury z Zakładów Emerytalnych.

28.

art. 34 ust. 4 projektu ustawy – chyba chodzi o wypis z rejestru przedsiębiorców, nie ma już instytucji rejestru handlowego.

29.

art. 34 ust. 4 projektu ustawy – nie jest zdefiniowane źródło z którego ma pochodzić informacja o pozycji zajmowanej na rynku usług finansowych. Ponadto powstaje pytanie co ustawodawca rozumie przez pojęcie „rynek usług finansowych”.

30.

art. 37 ust. 1 pkt 6) i 7) projektu ustawy – proponujemy wykreślić te przepisy. Nie widzimy ratio legis aby w rejestrze zakładów emerytalnych umieszczać te dane.

31.

art. 38 projektu ustawy – nie wiemy jakie czynności prawne towarzystwo może wykonywać w imieniu zakładu emerytalnego do czasu jego wpisania.

32.

art. 40 ust. 1 projektu ustawy – proponujemy w wykreślić w pkt 1) i 2) słowa „zakupionej za środki ubezpieczonego zgromadzone w otwartym funduszu emerytalnym” jako słowa zbędne, jedynie zakłócające spójność tej ustawy.

33.

art. 40 ust. 4 projektu ustawy – nie rozumiemy ograniczenia do wskazania jako beneficjentów tylko wstępnych i zstępnych w pierwszej linii. Uważamy, iż wskazanie beneficjenta i wypłata mu świadczenia jest z racji swojej natury rozporządzeniem na wypadek śmierci. Wszystkie przepisy prawa istniejące obecnie nie przewidują takiego ograniczenia. Co więcej przepisy o spadkach ustawowych obejmują jako spadkobierców także inne osoby. Nie rozumiemy także dlaczego w definicji beneficjenta jest wskazany małżonek, gdy tym czasem zgodnie z tym przepisem małżonek jest wyłączony z możliwości bycia beneficjentem. Ponadto taki zapis wyklucza osoby nie posiadające wstępnych lub zstępnych w I linii, ale posiadających zstępnych w II linii lub inne osoby nie będące rodziną w świetle zapisów właściwych przepisów prawa, ale pozostające z ubezpieczonym w jednym gospodarstwie domowym.

34.

art. 40 ust. 7 zdanie ostatnie projektu ustawy - ubezpieczyciel/zarządzający nie ma żadnych narzędzi ustawowych pozwalających mu na zmuszenie ubezpieczonego do wskazania beneficjentów, tak więc zapis ten nakłada obowiązek niemożliwy do zrealizowania. Zwracamy także uwagę, iż w projekcie nie określono w jakich proporcjach (udziały procentowe) będą wypłacane środki wskazanym beneficjentom. Powinno być określone czy udziały beneficjentów będą równe czy też ubezpieczony będzie miał prawo dowolnie wskazać ten udział procentowy.

35.

art. 41 pkt 1 projektu ustawy – termin wypłaty świadczenia przy wypłacie emerytury kapitałowej małżeńskiej lub dla świadczeniobiorcy po śmierci ubezpieczonego w przypadku braku emerytury z FUS proponujemy określić w przepisach prawa.

36.

art. 42 projektu ustawy – nie określono wszystkich sytuacji, które wiążą się ze zmianami w sferze majątkowej małżonków jak np.: ustanie wspólności majątkowej w trakcie trwania małżeństwa lub też umowne wyłączenie czy ograniczenie wspólności ustawowej między małżonkami.

37.

art. 42 ust. 1 projektu ustawy – proponujemy dodać także, iż w przypadku emerytury kapitałowej o której mowa w art. 40 ust. 1 pkt 3 ustawy były małżonek miałyby prawo do 50% emerytury kapitałowej. Przypominamy, iż składki na ZUS w świetle obecnie obowiązujących przepisów są objęte wspólnotą majątkową małżeńską.

38.

art. 45 ust. 1 projektu ustawy – proponujemy dodać, iż zmiana beneficjenta może być dokonana za pośrednictwem ZUS. Jest to konsekwencją przyjętego przez ten projekt procesu zawierania umowy emerytalnej.

39.

art. 45 ust. 3 projektu ustawy – brak jest wskazania co się dzieje ze środkami gdy brak jest beneficjenta oraz brak żyjących innych krewnych.

40.

art. 45 ust. 4 projektu ustawy – co to jest świadczenie gwarancyjne, o którym mowa w tym przepisie.

41. art. 46 ust. 1 i 2 projektu ustawy – ponieważ dane do umowy emerytalnej zbiera ZUS, a ponadto ZUS ma w swoich systemach aktualne dane ubezpieczonego, proponujemy aby te dane przekazywał zarządzającemu ZUS niezwłocznie po ich zmianie. Ponadto powstaje pytanie kto w rozumieniu ustawodawcy jest osobą uprawnioną, o której mowa w tym przepisie oraz co się dzieje z pozostałą częścią środków, rozumiemy, iż zostają one w zakładzie. Zwracamy uwagę, iż w ust. 2 w zdaniu pierwszym o kalkulacji szacunków, zaś w zdaniu drugim, iż kalkulacja jest wiążąca. Są to pojęcia ze sobą sprzeczne.

42.

art. 47 ust. 1 projektu ustawy – przepis ten jest sprzeczny z art. 40 ust. 2 projektu ustawy.

43.

art. 48 projektu ustawy – przepis ten wydaje się być sprzeczny z dyspozycją art. 56 projektu ustawy.

44.

art. 50 projektu ustawy – proponujemy dodać zapisy komu i z pośrednictwem kogo członek funduszu składa ofertę zawarcia umowy. Nie jest jasne czy członek funduszu ma prawo wyboru zakładu emerytalnego.

45.

art. 53 projektu ustawy – przepis ten jest potwierdzeniem nierównego traktowania państwowych i prywatnych zakładów emerytalnych. Pragniemy wskazać, iż w przypadku państwowych zakładów emerytalnych pracownicy ZUS de facto będą prowadzić akwizycje. Ponadto ZUS zawierając w swoich biuletynach czy też ulotkach informacje o swoim zakładzie emerytalnym będzie dokonywać tej reklamy. Ponadto skąd ubezpieczeni mają czerpać informacje o zakładach emerytalnych i ich wynikach jak nie z reklam. Proponujemy usunąć ten przepis.

46.

art. 55 ust. 2 projektu ustawy – przepis ten może się okazać niemożliwym do spełnienia jeżeli Organ Nadzoru np. zapyta w piątek lub w ostatni dzień roboczy przed długim weekendem.

47.

art. 55 ust. 6 projektu ustawy – proponujemy dodać także internet.

48.

art. 56 projektu ustawy – dlaczego ubezpieczony wybierający zakład emerytalny jest ograniczany terminami w jakich może wybrać zakład emerytalny i zakończyć procedurę przystępowania do zakładu emerytalnego, w przypadku gdy osoba nie wybierająca tej formy otrzymywania emerytury w obecnym stanie prawnym nie jest ograniczona żadnymi terminami. Ponadto pragniemy wskazać, iż cała procedura przystępowania do zakładów emerytalnych stawia w gorszym położeniu osoby, które kiedyś wybrały II filar, od osób przechodzących na emeryturę państwową. W naszej opinii obie procedury przechodzenia zarówno na emeryturę tzw. II filarową i na emeryturę państwową powinny być identyczne, z tym tylko wyjątkiem, że w przypadku emerytury II filarowej ubezpieczony we wniosku winien wskazać zakład emerytalny, do którego chce przystąpić.

49.

art. 56 ust. 2 projektu ustawy – proponujemy aby wpisać jakie dane są niezbędne do zawarcia umowy.

50.

art. 56 ust. 8 projektu ustawy – co jest podstawą do stwierdzenia, iż umowa emerytalna została zawarta – otrzymanie przez zakład informacji w formie elektronicznej czy też w wersji papierowej.

51.

art. 57 ust. 1 projektu ustawy – nie ma regulacji w jaki sposób OFE otrzymają informację o zawarciu przez członka umowy emerytalnej z zakładem. Ponadto danie tylko zakładowi prawa

wyznaczania terminu na wypłatę środków stawia OFE w gorszej sytuacji i może być niemożliwe do zrealizowania. Dlatego też proponujemy wykreślić słowa „w dacie” i w to miejsce dodać sformułowanie „ w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji od zakładu emerytalnego”.

a.

Ponadto, w związku z faktem, iż informację o potrzebie wypłaty transferowej OFE otrzyma od zakładu (będzie ich na rynku co najmniej kilka) pojawia się problem koordynacji wymiany informacji na płaszczyźnie zakłady-fundusze emerytalne. Nie jest doprecyzowane w jakiej formie OFE otrzymają informację od zakładów (lista papierowa czy plik elektroniczny) – być może jest to kwestią aktu wykonawczego do ustawy, na który brak jest odwołania w projekcie ustawy. OFE ma od 5 do 10 dni roboczych na transfer „całości” środków do ZUE – co jeśli w tym czasie jest w toku procedura wypłaty środków na rzecz małżonka np. po rozwodzie? Czy byli małżonkowie będą mogli dzielić środki w ZUE jeśli np. rozwód nastąpił w czasie członkostwa w OFE?

52.

art. 57 ust. 2 projektu ustawy – przy dokonaniu wypłaty składki jednorazowej OFE będą ponosiły określone koszty, tak więc brak możliwości pobrania opłat transferowych jest niekorzystne dla OFE i w konsekwencji dla PTE.

53.

art. 58 projektu ustawy – proponujemy sprecyzować termin w jakim zakład emerytalny nie może zawrzeć umowy emerytalnej.

54.

art. 60 ust. 1 projektu ustawy – zwracamy uwagę, iż zapis ten jest sprzeczny z art. 61 ust. 2 projektu ustawy, a ponadto zapis potwierdza nierówność w traktowaniu podmiotów tj. ZUS w rezultacie otrzyma 2,8% opłat o których mowa w pkt 1) i 3) tego przepisu.

55.

art. 60 ust. 6 projektu ustawy – czy termin „zrealizowanie nadwyżki” jest tożsamy z terminem „osiągnięcie nadwyżki” o którym mowa w art. 49 ust. 1 projektu ustawy oraz uzyskanie nadwyżki, o którym mowa w art. 79 ust. 1 projektu ustawy. Ponadto nie rozumiemy, dlaczego jest to tylko 2%, a nie 8%. Zwracamy także uwagę, iż nie podano w uzasadnieniu do projektu ustawy wyliczenia skąd wynika opłata dla ZUS w wysokości 0,8% składki jednorazowej.

56.

art. 61 ust. 2 projektu ustawy – wydaje się nam, iż wysokość tej opłaty winna wynosić 0,5%.

57.

art. 62 ust. 7 projektu ustawy – zgodnie z panującymi normami prawnymi (art. 87 ust. 1 Konstytucji) Rozporządzenie Rady Ministrów jest aktem niższej rangi niż ustawa, tak więc ustawa nie może być zmieniana w drodze rozporządzenia.

58.

art. 63 projektu ustawy – co oznacza sformułowanie „może powiększyć środki zarządzającego”.

59.

art. 72 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy – nie istnieje obecnie kategoria lokaty „depozyty skarbowe”; czy intencją ustawodawcy jest stworzenie nowej kategorii lokaty, czy jest to błąd

60.

art. 72 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy – proponujemy wykreślić możliwość inwestowania w nieruchomości, ponieważ w naszej opinii nie jest to właściwa klasa aktywów ze względu na płynność, koszty zarządzanie, wyceny itd. Inwestycje w nieruchomości w naszej opinii powinny się odbywać za pośrednictwem wyspecjalizowanych funduszu inwestycyjnych takich jak specjalistyczne czy zamknięte.

61.

art. 72 ust. 1 pkt 5 projektu ustawy – należy dodać słowa „bankowe papiery wartościowe”.

62.

art. 72 ust. 1 pkt 6 projektu ustawy – należy skreślić zapis „5%” umieszczony w nawiasie na końcu

63.

art. 72 ust. 1 projektu ustawy – należy naszym zdaniem dodać pkt 7 i w nim zamieścić słowa „certyfikatach inwestycyjnych zbywanych przez fundusze inwestycyjnych zbywanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte”.

64.

art. 73 ust. 1 pkt 3) projektu ustawy – w związku ze propozycją zmiany zaproponowaną przez nas w 58 powyżej proponujemy skreślić ten przepis.

65.

art. 73 ust. 1 pkt 4) projektu ustawy – nie widzimy żadnego uzasadnienia ekonomicznego umożliwienia lokowania w dany typ instrumentów a jednocześnie ograniczyć je do 5% aktywów.

66.

art. 73 ust. 1 pkt 5) projektu ustawy – nie widzimy uzasadnienia ekonomicznego tego limitu.

67.

art. 73 ust. 1 pkt 7) projektu ustawy – proponujemy aby w przypadku uznania naszej poprawki dotyczącej możliwości inwestowania w certyfikaty inwestycyjne podobnie sformułowane były limity dla inwestycji w fundusze inwestycyjne zamknięte.

68.

art. 80 ust. 4 – nie ma potrzeby żeby termin dostarczenia do Organu Nadzoru rocznego sprawozdania wynosił tylko 3 dni robocze (termin jest zbyt krótki); proponujemy termin 7 lub 14-dniowy

69.

art. 80 ust. 4 pkt 2) projektu ustawy – pojawia się nowa instytucja walne zgromadzenie zakładu. Rozumiemy, iż raczej w tym miejscu winno być Walne Zgromadzenie zarządzającego.

70.

art. 80 ust. 6 projektu ustawy – jaki inny dowód niż sprawozdanie finansowe może być dowodem posiadania środków własnych.